

TURBULENT TIMES

THE STATE OF BACKPACKING AND SEASONAL FARM WORK IN AUSTRALIA

PRELIMINARY REPORT
JANUARY 2023

EXECUTIVE SUMMARY

TAIMI FAIKEHE I AOSITELELIANI: KOEHA A'E TU'UNGA O'E KAU NGAUE TOLI I HE FONUANI.

Fakamatala Faka'kakato:

Koe kau ngaue toli, koe taha ia he kau ngaue mahu'inga lahi aupito kihe fonua o Aositelelia. Oku fu'u fiema'u ae kau ngaue toli, he ko kinau tolu oku tokoni lahi kihe tafa'aki faka'ekinomika, ma'a e kau faama. Pea oku nau toe kau he ngaahi ae u ngaahi kolo uta ke ki'i moui ange moe fakafiefia. Ko e ongo tefito'i visa 'oku na fakahoko 'a e konga lahi 'o e ngaue toli – ko e taha ia oku holitei mo ngaue (WHM) polokalama "tama to'o holo ena kato", pea mo e palani 'o e fefononga'aki fo'ou 'a e Pasifiki (PALM) ma'a e kau ngaue mei he 'Otu Motu Pasifiki – kuo fakalahi lahi 'i he ngaahi ta'u kimui ni. Fakakaukau'i pe 'a e "fakataimi" koe'uhi ko e tu'unga 'o 'enau visa, 'oku mo'ui 'a e kakai ko 'eni 'i ha ngaahi mahina, ta'u 'e ni'ihii, 'i he kolo olu fai ai ae ngaue toli.

Kuo fakaha 'e he pandemic COVID-19 'a e ngaahi mafahifahi 'i he falala 'a 'Aositelelia kihe kau ngaue toli mo ngoue. Kuo hoko 'a e ngaahi fakatoloi 'o e fefononga'aki mo e visa, ngaahi fakangatangata 'o e mo'ui lelei mo e hoha'a fekau'aki mo e ngaahi me'a 'oku hoko 'i he vailasi, fakataha mo e ngaahi nounou 'o e ngaue, 'i ha ngaahi ta'u sifi pe pea 'aonga lahi kiate kinautolu kotoa 'oku kau 'i hono tokoni'i mo poupu'i migrant kau ngaue faama. Neongo 'oku kei hokohoko atu pe hono lipooti 'e he mitia mo e ongoongo ha ngaahi nounou lahi 'a e kau ngaue, fua'i'akau 'aunga 'i he ngoue'anga, pea tangi 'a e kau ngoue ke ma'u ha tokoni, ka na'e fakangatangata pe 'a e ola 'o e ngaahi faka'ai'ai fakapule'anga 'i he 2022 ke fakafoki mai migrant kau ngaue ki he ngaahi feitu'u. Kuo 'i ai foki mo ha ngaahi sifi lahi 'i he ngaahi to'onga fakasosiale mo fakafonua ki he kau ma'u visa fakataimi na'e nofo 'i 'Aositelelia. Neongo e fakaava kakato 'a e kau'afonua fakavaha'apule'anga 'o 'Aositelelia 'i Fepueli 2022, ka na'e mamalie ange 'a e foki mai 'a e kau ngaue migrant 'i he 'amanaki, tautautefito kiate kinautolu 'i WHM visa.

'Oku fakamatala'i 'e he lipooti ko 'eni 'a e ngaahi me'a ne ma'u mei he fekumi ki he kaha'u 'o e kau toli moe kau ngaue faama 'i 'Aositelelia. Fakatefito 'i he kau ngaue oku nau holitei mo e motu Pasifiki 'i he ngaahi ngaue faama 'i Kuinisilani, 'oku makatu'unga 'a e ngaahi 'ilo mo e ngaahi me'a na'a nau ma'u 'i he ngaahi 'initaviu 'e 44 mo e kau pule lahi 'i he ngaahi ngaue'anga, pule'anga, mo e kolo 'oku nau kau fakahangatonu ki he fakatonutonu mo e poupu 'a e kau ngaue faama migrant. 'Oku tataki 'a e ngaue 'e Dr Kaya Barry 'i he 'Univesiti Griffith pea 'oku fakapa'anga ia 'e he pule'anga 'Aositelelia 'o fakafou 'i ha fakataha alelea fekumi ta'u 'e tolu ki he tokotaha fakatotolo ki he ngaue ma'u'anga mo'ui (fika 'o e ngaue DE220100394).

'Oku faka'ilonga'i atu ha tafa'aki 'e tolu 'o e ngaahi launga mo e 'u me'a ne faingata kihe poate oku ngaue fakataha moe ngaue faama moe kau ngaue toli:

1) U fakahoha'asi 'e he kau'afonua oe to'u mahaki me'angaue tapuni mo e ngaahi fakangatangata 'o e mo'ui lelei. 'Oku fakahaa'i 'e he ngaahi feinga ke 'i ai mo ta'ofi 'a e ngaahi me'a 'oku hoko, fakahoha'asi a e fakakolonitini, mo fakalelei'i 'a e ngaahi to'onga fakakaukau kovi 'a e kolo ki he kau

ngaue toli, lolotonga e taimi mahaki o 'e koviti, fakaha 'a e ngaahi lesoni mo 'omi ha ngaahi fokotu'u ki he ngaahi fakatamaki mo e mo'ui lelei 'i he kaha'u.

2) ko e fatongia ta'e fakatokanga'i 'o e kau ngaue pea ngaahi a'usia 'a e kau ngaue faama. Ko e "Nofu'anga" ko ha tefito'i founga ia 'i he vaha'a 'o fakafehoanaki fakataimi kau ngaue mo e kau ngaue 'e ala hoko, pea kuo nau tupulaki 'i he fika mo e me'afua fakataha mo faka'ata ki he ngaahi polokalama visa. 'Oku fakahaa'i 'e he ngaahi me'a 'oku nau ma'u 'a e ngaahi faingata'a makehe 'i hono tokoni'i e mo'ui faka'aho 'a e kau ngaue 'oku nofo fakakolo.

3) 'oku hoko 'a e ngaahi sifi fakafonua 'i he ngaahi kolo fakavahelahi koe'uhi ko ha liliu mei backpackers ki he kau ngaue 'o e motu Pasifiki. 'Oku fakahaa'i 'e he ngaahi me'a na'a nau ma'u 'a e fie ma'u fakavavevave ki he fakamatala mo e ngaahi tokoni 'oku tataki 'e he Pasifiki, pea mo e 'ilo mo e fetu'utaki fakafonua lelei ange 'i he vaha'a 'o e kau ngaue mo e tukui kolo fakalotofonua.

Neongo 'oku fakahaa'i 'e he lipooti ko 'eni ha ngaahi tafa'aki mahu'inga 'e lava ke toe fakatotolo'i lahi ange 'e he fakatotolo 'i he kaha'u, ka 'oku ne toe fakamaama foki 'a e ngaahi faingata'a mo e fakakaukau makehe 'i he kau poate pule lahi, 'e lava ke ngaue'aki 'i he palani mo e tu'utu'uni 'i he kaha'u 'i migrant kau ngaue faama.